

POSTBUS 209, 1500 EE ZAANDAM

Provincie Noord-Holland

Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Omgevingsdienst NZKG

Bezoekadres
Ebbehout 31
1507 EA Zaandam

Postbus 209
1500 EE Zaandam

www.odnzk.nl

KvK 56989695

Betreft: toezicht- en handhaving Harsco

Contactpersoon

E-mailadres

Kenmerk
8912806

Bijlage
-

Datum
1 april 2019

Geachte

Op 24 januari 2019 is door de Provincie Noord-Holland (PNH) aan het bedrijf Harsco het voornemen tot verscherpt toezicht gecommuniceerd. In deze brief treft u een overzicht aan van de toezichts- en handhavingsacties, die de omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) in dit kader heeft uitgevoerd.

Werkwijze Harsco

De uitstoot van stof is afkomstig van het bedrijf Harsco dat onder meer ruwijzer van Tata Steel ontzwavelt en afslakt.

Harsco is verbonden met het productieproces van Tata Steel. Bij de staalproductie in de Oxystaalfabriek komt het restproduct 'slakken' vrij. Deze slakken vormen een voortdurende stroom die continu moet worden verwerkt anders valt de productie stil. De slakken die vrijkomen worden in zogenaamde 'pannen' vervoerd naar Harsco en daar gekiept (leeggegoten). De lege slakpannen gaan weer terug naar de Oxystaalfabriek voor de volgende lading slakken. Per etmaal verwerkt Harsco Metals b.v. circa 90 slakpannen. Bij het kiepen van de zo geheten Rozaslakpannen hebben zich de incidenten met grafietemissie voorgedaan. De slakken worden verwerkt, om als grondstof opnieuw in het productieproces van staal te kunnen worden ingezet.

Harsco is een zelfstandig bedrijf met een eigen milieuvergunning.

De verantwoordelijkheid om maatregelen te nemen om de stofoverlast te beperken ligt primair bij Harsco, zoals ook verwoordt in de brief van de PNH aan Harsco van 24 januari 2018.

Overzicht klachten

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG) houdt namens PNH toezicht op de naleving van de milieuvergunning van Harsco. In de vergunning, die is afgegeven door de ODNZKG, is opgenomen dat de verspreiding van stof bij het kiepen van de pannen binnen een grens van 2 meters moet blijven. Er is geen onderscheid tussen de verschillende typen stof. Dit is een zo geheten gedragsvoorschrift.

Hieronder volgt een overzicht van de aanleiding en de acties die door de OD NZKG zijn ingezet en de maatregelen die door het bedrijf Harsco zijn en worden genomen om stofoverlast te beperken.

Op 17 en 18 december 2016 zijn er voor het eerst veel klachten over uitzonderlijke stofoverlast (met veel grafiet) gemeld bij de OD NZKG. Naar aanleiding daarvan is er overleg gevoerd tussen ODNZKG en Harsco en worden maatregelen genomen om het vrijkomen van grafiet te voorkomen. Die maatregelen lijken eind december 2016 succesvol en er is sprake van minder overlast. Op 6 februari 2017 is er een vervolgoverleg tussen OD NZKG met Harsco en Tata Steel over nadere analyse van de oorzaken en effectiviteit van de maatregelen. De tijdelijke en aanvullende maatregelen blijven gedurende 2017 succesvol en er is geen sprake meer van uitzonderlijke stofoverlast.

In het late voorjaar van 2018 neemt het aantal meldingen van stofemissies door Harsco weer toe. Dit betreffen artikel 17.2 meldingen in het kader van de wet milieubeheer. Deze staan ook bekend als meldingen ongewoon voorval. Het aantal klachten van omwonenden loopt in deze periode op. In de onderstaande tabel is dit inzichtelijk gemaakt.

2018	JAN	FEB	MRT	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT
Meldingen art. 17.2	2	-	4	2	8	4	26	50	30	61
Klachten Omwonenden	-	-	2	-	5	3	36	4	7	96

Handelswijze ODNZKG

Op 26 juni 2018 wordt Harsco tijdens een inspectie van de OD NZKG aangesproken op het stijgend aantal meldingen en klachten. De OD NZKG geeft aan dat mogelijk een last onder dwangsom zal worden opgelegd. Naar aanleiding van een vervolgininspectie op 2 juli 2018 wordt Harsco op 3 juli 2018 schriftelijk gesommeerd te zorgen dat de stofemissies worden beëindigd. Ook wordt aangekondigd dat bestuursrechtelijke dwangmaatregelen volgen indien de gewenste resultaten uitblijven.

In juli 2018 stijgen de meldingen (van het bedrijf) en de klachten (van omwonenden) over stofemissies en stofoverlast fors. In de media is sprake van 'grafietregens'. Tata Steel en Harsco geven aan dat de oorzaak van de grafietuitstoot volgt uit een combinatie van factoren. Twee belangrijkste zijn de koeltijd van de Rozaslak pannen en een gewijzigde erts samenstelling in de Oxystaalfabriek.

Na de sommatiebrief van 3 juli volgt een concept Last onder Dwangsom (LOD) op 24 september 2018. Tegen deze LOD heeft het bedrijf Harsco op 15 oktober 2018 zienswijze ingediend. De basis van de zienswijze is dat het bedrijf van mening is dat zij te weinig tijd krijgen om aanpassingen door te kunnen voeren in hun werkwijze. Deze zienswijze heeft niet tot een wijziging van de LOD geleid.

Per 1 november 2018 is de definitieve LOD opgelegd, voor een bedrag van € 5.000,- per overtreding met een maximum van 30 overtredingen en een totaalbedrag van € 150.000,-.

Het voorschrift waarop gehandhaafd wordt is dat 'buiten 2 meter van de bron geen stofemissies mogen worden waargenomen'. Dat geldt per overtreding. Een verbeuring kan dus meerdere malen per dag of controle plaatsvinden. Het doel van de LOD is het gedrag van het bedrijf beïnvloeden zodat zij maatregelen treffen om de stofemissies te beperken.

Op 22 januari 2019 is het maximumaantal overtredingen van de LOD bereikt. Daarna is onmiddellijk de tweede dwangsom van kracht geworden. Om druk op structurele verbeteringen te houden is in januari 2019 de tweede LOD ingezet met een verhoogd bedrag en met verscherpt toezicht. De tweede dwangsom is ter hoogte van een verbeuring van € 25.000,- per overtreding, met een maximum van € 300.000,-.

Toezicht ODNZKG

De controles van de OD NZKG zijn ten opzichte van het aantal keren dat een pan wordt gekiept zijn altijd een steekproef. Tijdens een inspectie bij Harsco wordt uiteindelijk slechts een deel gezien van de 90 slakpannen die per etmaal worden gekiept. Bij het uitvoeren van de inspecties zijn altijd twee inspecteurs aanwezig om tot een goed oordeel te komen of er sprake is van een overtreding. Het aantal maal en de duur van de inspecties zijn wisselend. Het weer en de handelingen die plaatsvinden zijn ook van invloed. Dit kan resulteren in een inspectie waar meerdere handelingen worden geconstateerd zonder overtreding of juist meerdere overtredingen in een korte duur.

Indien effecten van verbetering in het handelen en nemen van maatregelen door het bedrijf zichtbaar worden, kan dit leiden tot aanpassing van de intensiteit van de controles. De combinatie van factoren van geplande controles, de beschikbaarheid van inspecteurs en het weer kan leiden tot het laten vervallen van een inspectie. Daarbij komt het voor dat de ene inspectie aan het begin van een week plaats vindt en de volgende aan het einde van de week daarop. Een combinatie van boven genoemde factoren heeft ertoe geleid dat er één week in januari géén controles zijn uitgevoerd. Dit had met name te maken met weeromstandigheden op de geplande inspectie dag en een beperkte bezetting.

In het Noord-Hollands Dagblad van 23 maart 2019 is een artikel met de titel "Mondjesmaat grafiet controles" gepubliceerd met een overzicht van controles door de OD NZKG. Dat overzicht betrof enkel het aantal keer dat bij een controle een overtreding was geconstateerd onder de eerste last onder dwangsom.

In het onderstaand overzicht is het feitelijke overzicht van de controles weergegeven.

	Op deze dag hebben één of meerdere inspecties plaatsgevonden (I).
	Op deze dag zijn geen overtredingen geconstateerd (O).
	Op deze dag zijn wel overtredingen geconstateerd (O), met verbeuring van de dwangsom.
	Op deze dag hebben geen inspecties plaatsgevonden.
	De eerste dwangsom is van toepassing.
	De tweede dwangsom is van toepassing.

NOVEMBER 2018																						
	1 ^e Dwangsom																					
Dag	D	V	M	D	W	D	V	M	D	W	D	V	M	D	W	D	V	M	D	W	D	V
Datum	1	2	5	6	7	8	9	1	13	14	15	16	19	20	21	22	23	26	27	28	29	30
I	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
O			4	1		3	4	2		1	2			2			2					

DECEMBER 2018																						
	1 ^e Dwangsom																					
Dag	M	D	W	D	V	M	D	W	D	V	M	D	W	D	V	M	D	W	D	V	M	
Datum	3	4	5	6	7	10	11	12	13	14	17	18	19	20	21	24	25	26	27	28	31	
I				1	1	1		1		1			1	1		1			1			
O				2		1		1					1			1						

JANUARI 2019																							
	1 ^e Dwangsom																	2 ^e Dwangsom					
Dag	D	W	D	V	M	D	W	D	V	M	D	W	D	V	M	D	W	D	V	M	D	W	D
Datum	1	2	3	4	7	8	9	10	11	14	15	16	17	18	21	22	23	24	25	28	29	30	31
I		1										1		1		1		1	1	1			
O		1												1		1		1		2			

FEBRUARI 2019																				
	2 ^e Dwangsom																			
Dag	V	M	D	W	D	V	M	D	W	D	V	M	D	W	D	V	M	D	W	D
Datum	1	4	5	6	7	8	11	12	13	14	15	18	19	20	21	22	25	26	27	28
I					1				1				1			1				1
O																1				

MAART 2019																				
	2 ^e Dwangsom																			
Dag	V	M	D	W	D	V	M	D	W	D	V	M	D	W	D	V	M	D	W	D
Datum	1	4	5	6	7	8	11	12	13	14	15	18	19	20	21	22	25	26	27	28
I			1				1								1		1			
O																				

Maatregelen TATA Steel en Harsco

Het effect van de dwangsommen, met als doel overtredingen te beëindigen en gedragsverandering tot stand te brengen, is zichtbaar merkbaar geweest. De zorgvuldigheid in de bedrijfsvoering, met name wat betreft het kiepen van slakpannen, heeft geresulteerd in een vermindering van stofemissies en –overlast. Naast de inzet op de werkwijze hebben Tata Steel en Harsco ook meer slakpannen ingezet. Hiermee kan de koeltijd worden verlengd en in combinatie met monitoring op de samenstelling van de Rozaslak is er meer zicht op risicovolle slakpannen. Daarmee is een substantiële verbetering bereikt voor de korte termijn.

Het verscherpt toezicht is niet alleen gericht om overtredingen eerder te signaleren, maar vooral ook om de voortgang van gemaakte afspraken te monitoren en Harsco te bewegen de noodzakelijke maatregelen te nemen. In de maandelijkse gesprekken met de directie van Harsco wordt ook besproken of met de voorgenomen maatregelen het gewenste effect kan worden bereikt. De voorgenomen maatregelen zijn op te splitsen in korte en lange termijn maatregelen.

Kort samengevat zijn dit de maatregelen voor de korte termijn:

- Er is en wordt geïnvesteerd in extra 'slakpannen'. Hierdoor kunnen afgevoerde slakken van de Oxystaalfabriek langer afkoelen, vóór verwerking bij Harsco. Daarmee wordt het risico beperkt van chemische reacties die zouden kunnen leiden tot stofexplosies met vrijkomend grafiet.
- Er wordt onderzocht hoe het terrein anders kan worden ingericht, bijvoorbeeld door asfaltering om stofverspreiding te beperken.
- Er zijn extra sproeisystemen aangebracht om stofverspreiding bij het kiepen van slakpannen verder te beperken.

De definitieve oplossing voor het probleem van stofemissies vanuit de Rozaslak waarbij grafiet vrijkomt, is om het kiepproces naar een hal te verplaatsen. Hiervoor moeten Harsco en Tata Steel aanpassingen doorvoeren door de slakpannen te vervangen met platte bakken waarin de slakken gestold vervoerd zullen worden.

Naast het technisch uitwerken van de aangepast verwerkingsmethode moeten ook omgevingsvergunningen worden aangevraagd. In overleg met de OD NZKG is nagegaan hoe het vergunningenproces voor de Hal geoptimaliseerd en versneld kan worden. De aanvraag voor het bouwkundige deel is reeds aangevraagd en in behandeling bij de OD NZKG.

Het gaat in eerste instantie om overkapping van de verwerking van zogenaamd Rozaslak, dat de directe bron is van overlast met grafiet. De OD NZKG is tevens in overleg om ook andere vormen van slakverwerking in de toekomst overdekt en vrij van stofemissies te laten plaatsvinden. Deze structurele oplossingen zijn ook onderdeel van het eerdergenoemde plan van aanpak.

De handhaving en het toezicht op het stof heeft de hoogste aandacht van de OD NZKG, het doel is om te komen tot structurele oplossingen en in de tussentijd recht te doen aan de zorgen vanuit de omgeving die er zijn.

Ik ben verheugd dat Tata Steel, tijdens het werkbezoek van de Commissaris van de Koning, de heer Van Dijk, ook de benodigde financiën heeft toegezegd om de te nemen maatregelen te financieren.

De stappen die zijn gezet door Harsco en Tata Steel bevestigen dat het middel van de LOD in combinatie met maatschappelijke druk leiden tot adequate inzet op verbeteringen en zichtbare resultaten.

Hoogachtend,

Mevrouw Drs. E.M.J. Meijers
Algemeen Directeur Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied